

L'ESTRASSETA

Desinformacion, mauvolença e marrida fe !

per 2018...
**TOLOSA CAPITALA
DAU MONDE !**
GNEEEE !!

EDITORIAU

Lo grand Erodòt escriguèt un jorn : «quand un pòple es plus capable de se trufar d'espereu, es condamnat a rejónher lei cendres de seis aujous». Bòn, d'acòrdi, jamai escriguèt aquò, l'antic istorian grègo, pasmens auriá pogut ! L'umor es quauquarren que se discuta pas. Cadun, de son biais, estacat a sa generacion, l'i es mai ò mens sensible. Aquò dich, se vòu èstre mai qu'una cultura de musèu e de testimoniatge, se pòu pas passar, l'occitan, de l'umor e de la trufariá. Una bona galejada vau ben una acampada de tutu-panpans !

Mai mèfi ! Se nos agrada de rire e de « lengadeputejar » (una especialitat nacionala!), podèm tanben charrar seriosament de cauvas que nos afectan, nos esmòvon ò nos apassionan tot simplament. Fuguèsse inchalhenta e insolenta, tanben una estrassetà pòu dire de veritats ! Sensa vergonha, assajarem de s'endralhar amb umilitat dins lei pas d'aquelei que, coma l'Estrassa, sachèron onorar la lenga nòstra d'un biais que nos agrada fòrça.

ALÒ L'OCCITANISME ?

Durbèm leis uelhs, tiram lei dets deis aurelhas (per pas dire mai) e fasèm fàcia a la realitat : l'occitanisme va mau. Après lei chaupinadas deis annadas 70 entre castanistas culturalistas pre-boboïzats e lafontistas federalistas utopics, l'occitanisme es a viure una novèla crisi, diferenta mai pregonda pasmens. Per far lei cauvas coma fau, faudriá bensai tornar d'en promier sus lei tèrmis d'occitan e d'occitanista, mai per dire la veritat, avèm la canha, va farèm pas donc. Cadun se podrà far son idèia, segon sei pròprias definicions. La crisi de l'occitanisme ven promier, es ben normau, dau fach que la lenga es a crebar e que, per la parlar en defòra dei mitans reconeguts, fau sovent anar cercar lo paire dau grand que viu en cò de la mameta e qu'es, se sèmbla, encara viu. La lenga nòstra se pòu tanben charrar amb lei vacas e lei fedas, qu'elei an pas encara sucombir a la mòda francofòna, mai leis estatisticians de l'INSEE nos diguèron que son de donadas non esplechablas... va ben, parlarem entre umans soncament, puei qu'insistètz !

Siam entre nautres, parlem francament : lei darrierei manifestacions d'Anèm òc per l'occitan an refrejat l'ambient entre occitanistas. A Carcassona en 2005, l'i anèriam. A Besiers puei, maugrat la preséncia de fanatics dau Manescau. A Tolosa, l'i voliam pas anar mai fasiam l'esfòrç. La manifestacion de Montpelhier en 2015 èra de tròp. Cinc manifestacions en quinze ans, toteis en Lengadòc. Nos fau comprene, èra de mau suportar per esperits decentralizats ! Qu'un movement que presica de lònga la decentralizacion de l'Estat siegue pas capabla de s'organizar d'espereu en defòra d'aqueu sistèma, quina revirada per l'occitanisme ! Tanben fau mencionar lo fach que jamai degun comprenguèt çò que demandiam exactament a n'aquelei manifestacions. Una oficializacion de la lenga ? 50 pòstes per an au CAPES ? Mai d'aligòt a la cantina ? Amb de reivindicacions foscas, siam segurs de ren obtenir. Escupèm pas dins la chorba, avèm pas manifestat per ren pendent toteis aqueleis annadas, mai un cicle s'es acabat e siam totjorn a esperar lo cicle venent.

Venguèt puei lo buzz de la « Région Occitanie », que formèt una rompedura violenta demieg lo mitan occitan. Siam onèstes un còp mai, nautres marselhés avèm pas esperat aquel afar per aborir lei tolosencs. Es qu'aquò ven dau fach que degueriam suportar pendent d'annadas de tamborinaires cantant amb de rimas nècias coma referéncia ultima de la musica occitana ? Es un mistèri... Cocanha ! «La Région Occitanie es una granda avançada per totei leis occitans de bona fe», diguèt un jorn un cervèu malaut esperit clarvesent. A rason lo tipe ! Puei que reivendicam lo fach d'estre de marrida fe ! Non, seriosament, tornar prene un concèpte milenari universau per se l'apoderar solet per sa region , es pas polit polit ! Amb aquò lo Muselier que se pren per lo rei dau Sud ! Siam pas gelós nimai rancurós mai avèm pas festejat amb vautres aquela « victòria ». Tot lo contrari, se siam levat de matin ambe l'impression de s'estre fach enfavar. Coma previst, lei frontièras d'aquela region s'impausen ja dins lei mèdias, e donc dins la tèsta de la gent, coma lei limits d'Occitània. Basta d'escotar la metèo e d'aprene que deman farà « polit temps en Provença e nivolós en Occitània ». Cambiam de frequéncia e ausèm que lei Girondins de Bordilha s'en van jogar en Occitània, a Montpelhier. Laissar de caire la mitat dau país per « eficacitat », perque « nautres avançam », es riscada aquela escomessa, amics.

Fin finala la question vertadiera es la seguenta : es que leis occitan-istas son capables, au siècle XXI, de far ausir sa vòtz, de pesar dins la societat e de prepausar d'alternativas a la pensada liberala macroniana e a la senèstra jacobinista francesa ? Fasèm pas durar lo suspens, la respònsa es non ! L'avèm vist l'a pauc de temps amb la crisi en Catalunya. Franc de quauquei protestetas seguidas per una ponhada de militants, lo movement occitan s'impausèt un silenci ensordissent. Consequéncia desastrosa dau culturalisme predominant dins l'occitanisme ? Emai d'estructuras referentas dins lo movement jutjèran pas utile de reagir mentre que lei catalans se fasián bastonar de l'autre part de la montanya. Bòn, anam pas se la jogar a la lengadociana, se prenem pas per de catalans, que nòstra modestia legendària va permet pas. Pasmens, la volontat d'independéncia de nòstre vesins nos podriá ajudar a desenvolopar en cò nòstre d'idèias que son istoricament liadas a l'occitanisme : decentralizacion e localisme universau (non, es pas un pleonasme), drechs linguistics... Lei còrsos l'an comprès, elei. Siam pas plus colhons que lei còrsos, fan de chichorla ! Anèm, se fau pas descoratjar, trobarem una solucion, ensembs. Debatrem de tot aquò aqueste estiu a l'Estivada de Rod..... Ah ben non, pas a l'Estivada. Alhors, autrament.

LO PACAN PACANEJA

Es amb un grand gaug qu'aprengueriam recentament que la region PACA prendrà desenant lo nom de «Région Sud» per sa comunicacion globala. Aquela idèa podiá que sortir d'un esperit luminós coma Renaud Muselier (seis administrats marselhés gardan una remembrença esmouguda de sei passatges dins d'institutions localas emai nacionalas variadas.. Ah ! D'aquela famosa minerva après de son rescòntre amb lei dockers marselhés !) amb l'explica esbleugissanta que «PACA» non voliá ren dire, alòr que «Sud», doncas, evocava lo «solèu, la mar e la montanya».

Segon una enquista menimosa de nòstre servici internacionau, s'aviseriam que sus lei 193 païs sòcis de l'ONU, 100 dau cent avián tanben un sud... e quauqueis un emai aguèron l'estranha idèa d'aguer una region anomenada «Sud»... Ôu Musèu ! E coma li vas explicar a n'aquelei colhons que lo tieu de sud es mai lo sud que lo sieu ? Nòva rasseguranta pasmens : l'universalisme francés es pas mòrt. Avèm pas fenit de s'estraçar lo peu.

LO LOP DAVALA

...E d'unei li vorrián barrar la pòrta. Mai, bota, de quant de bèstias parlam au just ? Segon lo darrer recensament serián 360 en França per una superficia de 550 000km², un aver nacionau d'aperaquí 7 milions d'animaus, que 10 000 aurián estadas tuats per lo lop en 2017 (bèu ratio per lo lop pasmens amb 28 bèstias per cadun mai, que representa 0,14% de l'aver totau). Vuei, fau chausir son camp, siegue dins aqueu dei bobos urbans desconectats de la realitat vidanta (ne'n conoisssem) siegue dins aqueu que sostenh lo paure mond paisan a man de crebar (ne'n conoisssem). Lo govèrn francés chausissèt lo sieu, puslèu lo segond, en permetent lo «prelevament» d'un pauc mai de 10 dau cent de la populacion de lops. Un solet pensament : quanta paraula porrem portar dins l'avenidor dins lei païs africans que sofrisson de problemáticas socialas e economicas ben pus grèvas e que li demandam de mantenir còste que còste sei populacions ben pus nombrosas d'elefants, de rinoceròs, de lions, de gorilha, etc... ?

ISTORIETAS DE BALON

F.L.N. CANAU FOTBALISTIC

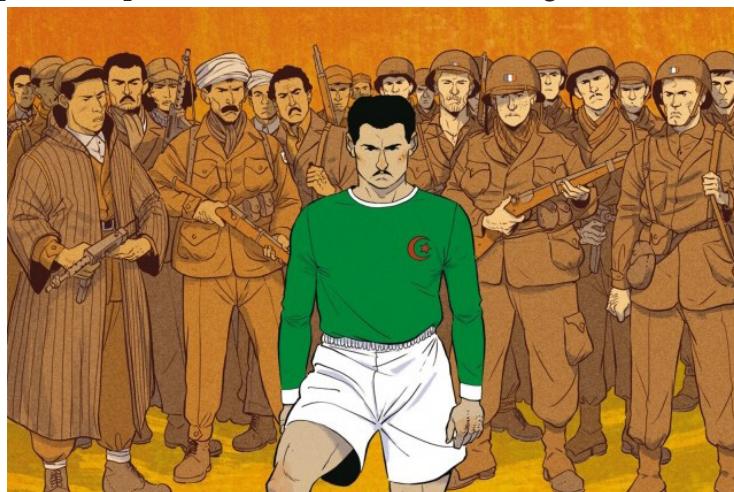
Son fòrts lei liames entre fotbòl e politica, l'istòria que seguís n'es una bèla pròva. Argeria èra au sègle XIX un païs colonizat, vengut departament francés en 1848. Lei melhors jogaires de fotbòl argerians èran donc seleccionats en equipa de França. Mai aquela participacion es remesa en cauva en 1954, au començament de la guèrra d'independéncia.

En 1958, Mokhtar Arribi, Abdelhamid Kermali e Rachid Mekhloufi, jogaires argerians de Lens, Lion e Sant-Estève, decidian de partir en Tunisia per crear una seleccion dau FLN, lo Frònt de Liberacion Nacionau. La tòca es de sensibilizar lo monde a un conflicte que la Republica francesa vòu escondre. Amb la pression de França, la FIFA condamna aquela seleccion rebèla en exili e menaça de sancionar lei federacions que la voudrián afrontar. La sancion es pas eficaça : compausada essencialament de jogaires de primièra division francesa, lo FLN rescòntra en 1958 Tunisia e

ganha pron aisidament 5 a 1. Seguiràn d'autrei victòrias còntra Marròc e Egipte. En 1959, la seleccion dau FLN entamena una granda virada internacionala. Jòga còntra Bulgaria, Nòrd Vietnam, Polonha, Iogoslavia, Romania, Ongria, e tanben còntra de chormas de vilas en China, Iraq, Tchecoslovaquia, URSS... en quatre ans, lo FLN participa a mai de nonanta partidas maugrat l'interdiccion de la FIFA.

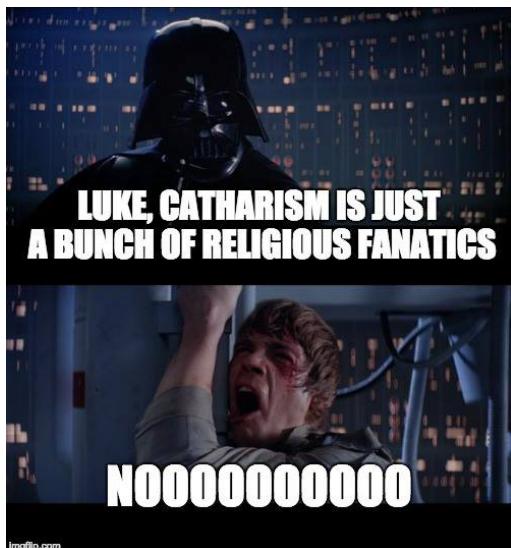
La guèrra acabada, Argeria ven un Estat independent e lei fotbolaires suspenduts per la federacion francesa son amnistiat. D'unei tòrnan dins son club, d'autrei demòran dins son païs liberat. Logicament, en 1963, la seleccion dau

FLN es remplaçada per l'equipa d'Argeria, çò que l'empacha pas d'organizar una darrera partida en 1970 a Argier. Ferhat Abbas, lo promier president de la republica argeriana, diguèt a prepaus dau FLN : "gràcies a vosautrei, la causa argeriana a ganhat dètz ans".

Un maillot pour l'Algérie, 2016

Meme, dau grèc *mímèma* (imitat) : tèxte, imatge ò video desvirat d'un biais parodic e difusat sus internèt per crear lo buzz ò far cagar leis occitans.

Per tot planh, vos adreiçar a : www.facebook.com/racatgeandconnivencia

GAUDINADAS

CERCAM !

- Per animacion d'epifania :
un **grop de musica baletò-polifonista** nos convidant a un viatge entre mediterranèa e Ocean. Practica de l'occitan cantat mai pas parlat (e encara mens comprés) exigida. Preséncia de bodega/cabreta/carlamusa apreciada.

- Per nòstra futura pagina literària :
un poèta/una poetessa. Capacitat de far rimar «suaus» amb un vintenau de mòts occitans exigida. Un cursús d'occitan a Pau Valèri es pas un andicap. Proposicions non seriosas s'abstenir.

CONTACTE

Nos volètz encoratjar, insultar ?
Volètz corregir de decas ?

Una soleta adreiça :
estrasseta@gmail.com